

رسانه ملی عملاً از هیچ مسابقه‌ای، جز برخی مانند دوومیدانی زنان که قابل پخش نبود، از پوشش زنده جانماند. دهکده المپیک شبکه ورزش نیز که تلاش می‌کرد مسابقات مهم ورزشکاران غیرایرانی را پوشش بدهد، در این امر تا حدی موفق بود و برخی مسابقات والیبال مدعیان مدال، مسابقات تنیس ستاره‌هایی چون نواک جوکوویچ و... را پوشش داد

فایده‌یک

ویژه‌نامه رادیو و تلویزیون روزنامه جام جم
شنبه ۲۰ شهریور ۱۴۰۰ • شماره ۷۶۹

نقد و بررسی

المپیک ۲۰۲۰ از استودیوی تپه‌های جام جم

ورزش نیز اغلب از حضور گزارشگران ورزش‌های مختلف به عنوان کارشناس بهره می‌برد که سطح جذابیت برنامه را به حداقل می‌رساند.

استقبال مخاطب: المپیک ۲۰۲۰ اگرچه مخاطب نسبی داشت، اما در نهایت از ظرفیت‌هایی که می‌توانست ویژه برنامه تلویزیونی پوشش المپیک به آن برسد، جا ماند. در عین حال که نمی‌توان این برنامه را کم‌بیننده دانست. در مجموع استقبال از این برنامه (غیر از اصل مسابقات المپیک) را می‌توان معمولی دانست. در عین حال دهکده المپیک جذابیتی برای بیننده عام ایجاد نمی‌کرد؛ گویی تنها برای طرفداران پروپاقرص رشته‌های مختلف ورزشی ساخته شده‌است.

نکته مثبت: مهم‌ترین نقطه مثبت پوشش مسابقات المپیک ۲۰۲۰ را می‌توان پخش تقریباً همه مسابقات نمایندگان ایران در این مسابقات دانست. رسانه ملی عملاً از هیچ مسابقه‌ای، جز برخی مانند دوومیدانی زنان که قابل پخش نبود، از پوشش زنده جا نماند. دهکده المپیک شبکه ورزش نیز که تلاش می‌کرد مسابقات مهم ورزشکاران غیرایرانی را پوشش بدهد، در این امر تا حدی موفق بود و برخی مسابقات والیبال مدعیان مدال، مسابقات تنیس ستاره‌هایی چون نواک جوکوویچ و... را پوشش داد.

نکته منفی: مهاجرت یا پناهندگی برخی ورزشکاران ایرانی در سال‌های قبل همان‌طور که با واکنش‌های فراوانی در فضای مجازی روبه‌رو شد، حواشی زیادی را نیز برای پوشش تلویزیونی این مسابقات به وجود آورد. در نهایت برخی واکنش‌ها مثل صحبت‌های بیژن خراسانی و بهزاد کاویانی که ویرال شد، با تلقی‌هایی عموماً سیاسی هجمه‌ای علیه رسانه ملی را ساخت که دامن ویژه برنامه المپیک ۲۰۲۰ شبکه سه را گرفت. ارائه پاسخ قطعی به این پرسش که آیا می‌شد از این اتفاق تلخ پیشگیری کرد یا نه، البته کار سختی است.

اطلاعات خلاصه‌ای بود که در گوشه قاب تصویر از ورزشکاران المپیک ایران در این دوره به نمایش می‌گذاشت.

دکور: هر دو ویژه برنامه پوشش تلویزیونی مسابقات المپیک توکیو در شبکه‌های سه و ورزش، صحنه‌هایی نسبتاً بزرگ و دکوری شکل داشتند؛ به طوری که بخش زیادی از فضای صحنه خالی بود. این مورد البته یک نقطه ضعف نیست، اما استفاده از ویدئووال‌های بسیار بزرگ، آن‌هم در شرایطی که جز تبلیغ حامی مالی، بهره‌وری مناسبی از آن نمی‌شود، از نقاط ضعف این برنامه‌ها محسوب می‌شد. در المپیک ۲۰۲۰ شبکه سه، میز شیدار وسط استودیو که وسیله بازی فرزند جواد فروغی، مدال‌آور تیراندازی ایران هم شد، نقطه مثبتی در کارنامه این برنامه محسوب نشد. آن قدر که در شبکه‌های اجتماعی، به طنز گفته می‌شد این میز به درد همین سرسره‌بازی می‌خورد.

کارشناس‌ها: بین دو بخش داخل و خارج از کشور برنامه‌های المپیک ۲۰۲۰ و دهکده المپیک، طبعاً تنها بخش داخلی از حضور کارشناس‌های ورزشی استفاده می‌کرد. کارشناس‌های المپیک ۲۰۲۰ برای ورزش‌های مختلف، تقریباً چهره‌هایی ثابت بودند و به لحاظ رزومه ورزشی قابل قبول و باسواد به شمار می‌آمدند، اما بهره‌مندی آنها را از مولفه‌های جذابیت‌های تلویزیونی نمی‌توان حداکثری و متناسب با اهمیت ویژه برنامه پوشش المپیک دانست. فن بیان خوب، محبوبیت فراگیر، کاراکتر ویژه و... از آن عناصری است که می‌تواند از یک چهره ورزشی مدال‌دار و پرسابقه، یک چهره جذاب و درجه یک تلویزیونی بسازد؛ امری که در برنامه المپیک ۲۰۲۰، جای خالی آن حس می‌شد. همچنین این برنامه از نظر دعوت کارشناس، نقطه ضعفی را که درباره «یورو ۲۰۲۰» گفته شد نیز داشت، به این معنا که تقریباً هیچ‌گاه از حضور ستاره‌های ورزشی مانند حمید سوریان یا علیرضا حیدری به عنوان کارشناس بهره نگرفت. دهکده المپیک شبکه

مجری‌ها: اجرای ویژه برنامه «المپیک ۲۰۲۰» در استودیوی تهران، به چهار مجری سپرده شده بود؛ بهزاد کاویانی و پیمان یوسفی به عنوان دو مجری باتجربه و سیدمصطفی حسینی و بهنام مهدی‌زاده به عنوان دو مجری جوان. برنامه «دهکده المپیک» شبکه ورزش نیز مجریان خود شامل محمدرضا یکتامرام، حسین رضایی، رسول مجیدی و... را در تهران پای کار آورد. بر اساس بضاعتی که شبکه‌های سه و ورزش سیما در زمینه مجریان ورزشی دارند، این ترکیب را می‌توان ترکیب مناسبی دانست، اما اگر قضاوت بنا بر نتیجه‌ای باشد که به دست آمده، شرایط متفاوت است. در حالی که از یوسفی و کاویانی به عنوان مجریان باسابقه این برنامه، انتظار می‌رفت گفت‌وگوهای جذاب، پرنکته و پرتیر و به یادماندنی بگیرند، اما این انتظار جای خود را به گفت‌وگوهای داد که چنگی به دل نمی‌زد و حتی گاه این شائبه را ایجاد می‌کرد که سناریوی دقیقی از سوی مجری و تیم برنامه‌ساز برای اداره گفت‌وگو وجود ندارد. در آن سوی دیگر سیما، در شبکه ورزش نیز اوضاع متفاوت نبود. فشار اجرای زنده در ساعات متوالی که به نظر نمی‌رسید با مطالعه فراوان و دقیق انجام شده باشد، ماجراهایی مانند گاف محمدرضا یکتامرام درباره قهرمان شدن فوتبال ایران در المپیک را رقم زد؛ اتفاقی که می‌شد با دقت، مطالعه و نوشتن پلاتو از آن پیشگیری کرد.

گزارشگران: بخش داخل کشور هر دو برنامه در امر گزارشگری مسابقه، به افراد ثابت سیما که در طول سال مسابقات مختلف را گزارش می‌کنند، میدان دادند و نتیجه هم جز آنچه در طول سال به دست می‌آید، نبود. مخاطبان نیز شاهد تولد ستاره‌ای در گزارشگری نبودند.

آیتم‌ها و بخش‌ها: از اقدامات شاخص دست‌اندرکاران برنامه «المپیک ۲۰۲۰» در داخل کشور، ارتباط زنده با پدر و مادر ورزشکاران در حین برگزاری مسابقات نیمه‌نهایی و فینال بود که اگرچه پذیرفتنی و قابل احترام است، اما تکیه بیش از حد بر آن، درد چندان‌ی را از این برنامه دوا نمی‌کرد. پوشش مسابقات المپیک نیاز به آیتم‌های خلاقانه و جذاب داشت که با توجه به تنوع رشته‌های ورزشی، کار نسبتاً ساده‌ای می‌نمود، اما این مهم چندان انجام نشده بود. در حالی که سازندگان برنامه المپیک ۲۰۲۰، پنج ماه برای طراحی و تولید این برنامه وقت صرف کرده بودند، انتظار می‌رفت حتی تمرین‌های ورزشکاران در داخل کشور، مسابقات پیشین و حتی آشنایی با ورزشکاران در آیتم‌های تولیدی، جزوی از ویژه برنامه پوشش مسابقات باشد، اما اقدامی ویژه از سوی بخش تهران برنامه المپیک ۲۰۲۰ مشاهده نشد. «دهکده المپیک» در شبکه ورزش نیز بدون کمترین آیتم‌های جذاب روی آنتن رفت و برگ برنده آن، تصاویر و

سواد و دانش فوتبالی - از لحاظ شهرت و محبوبیت، عموماً چند پله پایین‌تر از ستاره‌های ذکرشده بودند. کارشناسان «یورو ۲۰۲۰» را می‌توان به سادگی در مسابقات عادی هفتگی لیگ برتر نیز در برنامه «فوتبال برتر» دید؛ امری که نقطه ضعف ویژه برنامه پروپیمان سیما برای پوشش جام ملت‌های اروپا تلقی می‌شود.

استقبال مخاطب: برنامه تلویزیونی «یورو ۲۰۲۰» ویژه پوشش مسابقات فوتبال جام ملت‌های اروپا، با همه نقاط و ضعف، در نهایت توانست در طول دوره بخش مسابقات، به مرجع اول و آخر مخاطبان برای تماشای بازی‌ها و همچنین پیگیری اخبار و اطلاعات مرتبط با آن تبدیل شود و موج‌سازی کند. مخاطبان عام در صورتی که مایل به تماشای یورو بودند، از این برنامه دست خالی باز نمی‌گشتند. دلایل این اتفاق مانند آیتم‌های باکیفیت و متنوع و همچنین دکور شکل و جذاب پیشتر ذکر شد. «یورو ۲۰۲۰» در نهایت نمره قبولی گرفت و اتفاق خوبی را رقم زد.

نکته مثبت: «یورو ۲۰۲۰» از نخستین تجربه‌های رسانه ملی در پخش ویژه برنامه ورزشی به صورت مشترک در شبکه‌های سه و ورزش محسوب می‌شد. شیوه‌ای که نوعی یکپارچگی و یکدستی را در پوشش این مسابقات رقم زد و احتمالاً با کاهش هزینه‌ها، سطح کیفی پوشش هر دو شبکه را در یک سطح قرار داد. این شیوه البته باعث شد مخاطبان اتفاقاتی جالب را نیز شاهد باشند. مثلاً در بعضی مسابقات به علت شلوغی کنداکتور شبکه سه، کارشناسی پیش از مسابقه از شبکه ورزش و اصل مسابقه از شبکه سه پخش می‌شد و مجری در پایان بحث کارشناسی، مخاطبان را به تماشای مسابقه در شبکه دیگر دعوت می‌کرد!

نکته منفی: حضور نسبتاً پررنگ حامیان مالی در برنامه و تبلیغات آنها از زبان مجریان و حتی گزارشگران «یورو ۲۰۲۰» از مواردی بود که مخالفت‌هایی را در فضای مجازی برانگیخت. به نظر می‌رسد مسائل کلان حاکم بر بودجه که گاه به حواشی دنیای سیاست تنه می‌زند به این شکل به برنامه‌های محبوب مخاطبان آسیب می‌رساند.